Dikter i väntan

Bokutgåva

Borgå. Werner Söderström. 1890

Dikter i väntan.

Längs rullstensåsar och insjöstråtar mitt folk af fredliga undersåtar med oro lyssnar till ryktets låtar i väntan.

Omkring Europa i djupa leder miljoner rustas för landens heder och tysta andra miljoners eder i väntan.

Vid rastlös tinning min tanke vakar, om hjärtat stänger den tunga hakar; jag trår till kärlek och jag försakar i väntan.

Ryttylä, Nov. 1890.

MITT LAND

Till Finlands morgonsångare.

(Zachris Topelius vid 70 år.)

Vid jublande fågelröster och vaknande böljors sång rann Finlands vårsol ur öster i folkets morgon engång; att skapelsens under prisa, bland lundernas arladagg, steg Sylvias väna visa ljuf, lycklig och utan agg.

I den fann skogen sin stämma och insjön ord för sin dröm, och forsen, man ville dämma, bröt fram i dess välljudsström Från Lapplands isade tundra till fyren på Hangö skär den ljöd till hundra och hundra, som höllo sångaren kär.

Men högre steg morgonsolen och dagen fordrade id; då började uppe vid polen den nya kulturens strid: här sträckte man järnvägsskenor och byggde gator och hus, där spändes spänstiga senor och grofs i lera och grus.

Insjöarnas spegel bräcktes af furan, som störtades dit, och strömmarna öfvertäcktes med alster af yxans nit. Men nerifrån kustens ängar det steg likt en annan flod af pängar — och idel pängar, af njutning och öfvermod.

Där togs, hvad man kunde taga, tributer af njutningen, kulturens väldiga saga gick nu i Finland igen. Den speglande morgonfriden för dagen flydde sin kos: — här hade vi nya tiden med banker och stenkolsos!

Dess tankar, af tvifvel hvassa, som mäjslar bröto sig in och stormade, massa på massa, så månget drömmande sinn'. Den häfdvunna fattigdomen vardt Finlands ära ej mer, för tidens mäktiga omen den sjönk till ett minne ner.

Vi unga, som vuxit mogna i feberutvecklingens tid, vi synas måhända ej trogna hvad fädren tryggat sig vid.

Hvar tid har sin egen lära, framsprungen ur den, som gått, och det är de gamles ära hvad ädelt i arf vi fått!

Vi veta att icke mången fått arf likt det, vi ha delt: ett land, som dikten och sången och kärleken murat helt. Oroa ej grånad hjässa i grubbel på barnens fel, än kunna vi svärden hvässa för denna vår arfvedel!

Vi älska vår morgongryning med vaknande böljeslag, med fjärdens silfrade dyning och vindens smekande drag. Än kunna vi skapelsen prisa bland lundernas arladagg, än älska vi Sylvias visa ljuf, lycklig och utan agg.

Men hvart och ett rop, som skorrar i skapelsens harmoni, det manar på oss, det sporrar: — så får det icke förbli! Ty all tings innersta stämma på skälfvande välljud är rik, och forsen, som man vill dämma skall bryta fram i musik!

Runebergsstoden.

Öfver mängden i esplanaden ser från sockel af röd granit siarkungen på hufvudstaden, på dess glitter och fäjd och flit.

Vid hans fötter en fjärrsynt kvinna, med en tafla i vänster hand, tyckes drömmande eftersinna ordalydelsen i „Vårt land.“

Stodens ansade blomsterhägnad massan hvirflar i hast förbi; arbetsmyran är icke egnad till att stanna i drömmeri.

Så är folket! Det skall förvalta alla tankarna, siarn sått, det skall söka att omgestalta dem i handling, och det har brådt.

Det har likväl åt den, som skattat alt dess tystaste hjältemod, som dess segrar och sorger fattat, rest ur armod en minnesstod.

Under mulna och tunga skiften står han upprätt i bronsen fram lik en maning ur självfva griften lugn och hoppfull, men allvarsam:

Att af hjältarne förr i tiden fordras söner, som äro män, att den senaste finska striden icke gifvit oss freden än!

Väl ha natten och frosten vikit, väl ha ändtligen vi fått vår, karga jorden, som fordom svikit, strör nu blommor i fädrens spår.

Men från framtidens smedjehärdar nå oss budskap om stora ting, öfver hundrademila fjärdar kastar tanken sig i ett sving.

Och den sommar, som redan randas, bryter kanske i åskor fram. Tusen hotande stämmor blandas, — det är vårflod i tidens dam.

Lidelserna, som hållits dämda under fördomens sekelis, spränga bojorna, och förskrämda vänta väktarne på en kris.

Kanske vräka de, där de svalla, högt mot norden sitt vreda skum, så att moarna återskalla doft af massornas „Homo sum!“

Öfver strömmen af millioner mänskors tankar, som taga form, på den fastaste ibland troner siarn står som

fyr i storm.

På svensk botten.

———

Jag njuter gästvänskap, den svenska, kända, och gör en dikt af dagarna, som fly. Den vackra sommarn närmar sig sin ända; bland lindens blad, af rötmånssolsken brända, går redan skarp en höstlig by och rör i fägringen barbarisk, lysten.

Bland krusbärsbuskarna jag skönjer bysten af ställets fé, min unga fru värdinna, med sommarfräknar öfver känslig hy. Jag hinner stryka mig ett tag om pannan och vakna halft och hastigt mig besinna att jag har plikter, jag som hvarje annan, ej mot mitt värdfolk blott, men emot kvin- nan. — Då trippa redan skor i vänlig ifver verandans trappor upp, och innan ett ord jag sagt, hon dagens post mig gifver.

Två tidningar från Finland och ett bref! En vän jag känt igen på stilen i adressen, en annan på artikeln uti pressen, som darrande af harm så lugnt han skref till ett försvar emot våld och underslef uti ett språk, beherskadt som noblessen.

Helt glömsk af gästfrihet och takt jag ref i tidningsbladen och i brefvets ark; jag hade vaknat ifrån sommardikter och kände skeppundstunga mina plikter, men ej att jag var vuxen dem och stark.

Där låg mitt land, en rödjad ödemark, som skulle gifva sina första skördar af fullgod halt, sen det har gifvit bark i långa sekel, dem min tanke vördar! Där stod mitt folk så ofördärfvadt ungt som kanske intet annat i Europa! Kärft som dess öde, som dess lynne lugnt, det späjar efter någon ljusnad punkt af framtidshopp bland molnen, som sig hopa. — Och nu vill maktens näfve falla tungt, och dess kultur som stoft ur vägen sopa!

Jag såg i grubbel upp och märkte föga att tätt vid mig det räcktes mig en hand med vackert skimmer ur ett vänligt öga: — en gärd af känsla för mitt fosterland. Jag gick i mina tankar fram i tiden och såg vid värket morgondagens släkt, och det blef ord af tankarna helt käckt, och hon, som nyss till tröst sin hand mig räckt, fick veta hvarför jag så kallt lät bli den:

„Ett folk som mitt skall stå på egna fötter, om än så fattigt, än så obekant; det måste suga genom egna rötter sin magra näring ifrån tallmons brant! Ty med dess öde, sådant det har varit, man fostras manbar, stolt och allvarsam, och ledes icke som ett offerlam till färdigredda slaktarbänken fram, — man vill ha resultat af det, som farit!

Jag vill ej tröst, — jag vill få mod att hop- pas, jag vill ej plåster öfver öppna sår, jag vill att sunda organismen får fungera fritt, så den på sjukan rår!

Må *då* vår samtid skäras, tuktas, toppas, om endast bättre frukter långsamt knoppas för nya tiden, när till skörd den går! — Ni kan ej fatta mig? Nå godt, — så hör mig!

Där komma tider, då vår split är all, då nationaliteters kamp och fall ej mer som världshistorie rör mig, då samarbetets stora frälsarkall en värld i spillror nyförena skall! — Det är den enda tro, som lyckliggör mig.“

Jag såg en blick, där stum förvåning stred med hemlig undran om vid mina sinnen jag rätt befann mig, och den blicken gled småmönstrande omkring på lugne finnen, som talat häftigt och som varit vred, — och så slogs ögat mycket missnöjdt ned.

Det blef en paus. Jag vek min tidning sakta och tog mitt bref och hemtade mig smått och bad min fru

värdinna att betrakta min föreläsning icke som ett brott. Det var tyvärr en tölpig gäst de fått, — ett bland de obestridligaste fakta!

Jag hade icke fullt till dörren nått, då hennes stämma med ett tonfall vände mig åter om. Hon stod där nyss hon stått och tycktes icke vilja göra ände på detta samtal, som så nära gått den mattbelagda höflighetens gränser som nå'nsin diskussionerna om Spencer och Mill och Strindberg, dem hon gärna för. Jag stod ett ögonblick som blott gehör och väntade på små sentenser, då hon helt plötsligt slag i saken gör och säger med en sanning innerst inne: „— Hvad gåfve jag ej, för att vara finne, med denna tro, som ej i döden dör, men lefver seg i nya släktens sinne!"

En hyllning.

———

Kulen majdag rufvar på Helsingfors, nakna träden bida i esplanaden, ingen solglimt leker på kyrkans kors, och på torget går militärparaden.

Under vapenskrammel och hornmusik yfvas gråa, doftande bataljoner, vända om vid bistra kommandoskrik, gatan skälfver hämskt under fältkanoner.

Stora massan står i beundran dum, hålles nitiskt undan af stadspolisen, en och annan ser på spektaklet ljum och går bort från hela soldatkurtisen.

Fram mot kvällen dyster, i väntan, står vid en sidogata en annan skara. Själfva ordningsmakten ser ej ett spår af den allra ringaste lilla fara.

Allvarsamma blickarna riktas upp mot en fönsterrad i de grå fasader, tils studenter tåga i sluten trupp fram emellan vikande mänskorader.

Sånganförarn fattar sin pinne lugnt, Suomis sång höjs långsam ur hundra strupar, landets forntid talar i sången tungt om ett folk, som lider och tål och stupar.

Likt ett glädtigt eko från hoppets land ljuda nio hurrarop den i spåren. Herr Senatorn öppnar med egen hand dubbelfönstret ut till den kalla våren.

Och han tackar ungdomen i ett tal, hållet strängt, så själfva censuren bockar. Öfver pannan, mäktig och litet kal, spelar vårens kyla i glesa lockar.

Det är han, som lämnat i dag sin post, Mechelin, professorn och framtidsmannen, han, som manligt talat, såsom han måst. landets hjärtas språk till den store grannen.

Finska toner, Savolaks sång, som födts där, vid gränsen, kampen var hvardagsgästen, följas tätt af Eläköönrop, som mötts än i går af splittrande språkprotesten.

Båda språken falla nu, hand i hand, medan hattar strykas från hundra hjässor, i ett samfäldt, enigt och högt „Vårt land", och ett sista lefve för vår professor!

Också en prolog.

———

I zoologiska trädgården i Paris, där publiken smeker och klappar elefant och gnu som i paradis, där lejon och tigrar för billigt pris gå kring och ryta på urskogsvis, bland andra vilddjur man stötte på en beskedlig

familj af lappar. I renskinn klädde från topp till tå, med skidor, kåtor och sina små, de blifvit ett bete comme il faut, på hvilket parisarn nappar.

Jag mins en landsman, en finne, som gick i Paris i målareskola, han var en finne i later och skick, trygg, lugn och säflig, med ljusblå blick, — han blef af kamraternas glada klick, som gjorde sig öfver honom kvick, uppmanad att gå i den nordpolsdrägt, som man brukade hemma på Kola. Men målarn tyckte det var för fräckt, när fransmännen sade helt oförtäckt: — „Du bär ju ej ring i näsan! Du har glömt ditt land och din finska släkt och blifvit fransman på resan. Du är skyldig att skaffa oss fribiljett för att se dig bland dina landsmän i zoologiska trädgål'n. Själf är du en sprätt, som söker att likna oss fransmän!"

Till mer än hälften ett lustigt skämt fins dock det ett allvar därinne: — en fransman skiljer just nätt och jämt på en Samojed och en finne. I Seinestaden hamrade man ofantliga möteshallar för alt hvad vår tid producera kan, och under de väldiga järnbjälksspann kulturen han sammankallar. Där stämde Amerikas framåtskridt till täflan det gamla Europa, och Japan och Indien, enhvar sitt på den fredliga valplatsen hopa. För hundra år sen blef samma mark dyrt fuktad med frihetens blod, och skördar ha vuxit, ty jorden var stark, och frukten skall blifva god.

På denna kulturens världsparad har Finland för första gången ibland nationernas stolta rad intagit sin plats. I hvarje stad i hvarje hem har man enats glad att hålla spökena stången. Den finländska paviljongen har höjt sin gafvel och furuås, där himlen af Eiffeltornet nås, där framtidens tanke är fången och frihetens tämpeltjänst begås. Och spår man än ofärd som mången, har dock på kulturhistoriens blad vårt land eröfrat en egen rad, och kastat för framtiden spången.

Vi häfdat vår rätt att i folkens led få höja fanan för folkens fred i det väldiga samarbetet, ty Finlands tallmo och magra hed har ej gjort finnen till Samojed, och rågen är god som hvetet!

Transitofart.

———

Det är frost och vinterskymning öfver Stockholms stad, uppåt Söder tändas ljusen, blinka rad på rad, djupt inunder ligger kajen i elektrisk, hvit belysning, medan strömmen uti slussen hindrar Mä- larvattnets frysning.

Öfver hamnen rufvar mörkret, kolsvart i kontrast mot den frost, i vinterliggarns tågvärk hängt sig fast. Som det tycks oändligt fjärran Blasiiholmens lyktor flämta, och på Skeppsbron, under väntan, några tull- betjänter skämta.

Orofulla, svarta böljor vagga strandens ljus, där det flyter såsom olja öfver deras brus, men en liten skeppslanterna drager ut sin egen strimma, där man redan uti mörkret dofva kolfslag kan förnimma.

Och det växer fram ett skeppsskrof, rimmigt, frostigt hvitt, frusande i moln af ånga, nästan bortskymdt tidt. Hvitförsilfradt tågvärk blänker af millioner iskristaller, när ifrån elektrisk lampa spökhvitt sken på prakten faller.

Vinterångaren från Finland! Emigranter, post ...! Finska bönder tullbehandlas: vadmalskläder, kost —! Annorlunda fordomtima Finland sina söner sände till det gamla moderlandet från sitt eget lands elände.

Emigrantagenten samlar skulderstarke män lika talrikt såsom fordom själfva konungen, — blott att vadmalsrocken icke byts mot galonerad jacka, och att bonden icke hafver någon kunglig nåd att tacka.

Och de gå i långa rader, seniga och små, hundskinsmössan bakut struken, lugna mi- nen på, packningen ej

stort till hinders, sedelboken sydd i barmen, fast beslutna att gå framåt, — icke vika uti harmen!

Några barn och kvinnor följa gråa skaran åt. En familj är hel och hållen uppå flyttnings- stråt: farmor själf, fast sextiårig, valde lott med den gemensam, tog sin huskatt med på armen, — skulle kiss bli hemma ensam!

Juleottans klockor ringa öfver hemmets is, och man skönjer kyrkoljusen genom mor- gondis; öfvergifvet ligger torpet, kall är askan uppå härden, far och mor och barn och farmor, — till Ame- rika på färden!

Du mitt karga land, som bakar stenhårdt mödans bröd, sörj ej att du här går miste om ditt bästa stöd! Du har offrat dina söner förr åt nationalite- ten, — offra dem med dubbelt jämnmod, när det sker åt mänskligheten!

Hjalmar Neiglick.

✝ 183/XI89.

Där stod han ännu den dag i går så fast och energiskt besluten att föra världen i rätta spår, att rå på den onde med hull och hår och lösa den gordiska knuten! Hans bana måste bli bruten rätt fram öfver hinder och genom snår. Med sydlänsk glöd och med trettio år, ungdomlig och oförtruten, fann ej han en sak för vansklig och svår. — Han skulle ha lagts på sin vackra bår draperad i Frankrikes trikolor med Finlands tårar begjuten!

Vi möttes som pojkar på Olofsborg vid fyrahundraårsfesten, sen bytte vi handslag på lifvets torg och delade ynglingens glädje och sorg och grälade ofta, — för resten. Kring skrifbordslådor och papperskorg jag stred mot draken som Sanct Georg och skydde kritik som pesten, men i min vaknande diktarvärld gick han sin nitiska granskarfärd och vardt den käraste gästen.

Min vän från fordom, hur har ej du förstått att räcka mig handen, och taga som ingen käckt i tu med styfsinta diktaranden! Haf tack, där under din vård ännu för tyglande vänskapsbanden!

En vår jag mins, då som ung student han skar sig sin första lager. Helt obekymrad han hade sändt en ljungande stridsskrift ut på pränt mot själfgjorda areopager. Slikt hade i mannaminne ej händt, att unga studenter bågen spändt så högt och måttat så präktigt: tre professorer, som kappan vändt för vinden, fingo sig skinnet brändt och harmades helt andäktigt. Ännu ej erkänd som kandidat, han glömde framtid, protektorat och farliga, lärda busar, och slogs för sanningen så kavat, att ofrivilligt man blef som flat; — han tog sin värld som en god kamrat, för hvilken man aldrig krusar.

I trots af denna sin ungdomsdat blef snart han dubbad och slagen att taga plats som en man på stat i — själfva areopagen. Det är de flyktiga dragen af vetenskapens pioniär från nutidsforskningens gardeshär.

Han var den samme i tagen, när än det gälde i tidningsspalt, i ungdomskretsar, att säga kallt och djärft hvad klockan var slagen. Det låg i hans väsen så käckt ett lif, som smittade kraftigt och mäktigt, som icke blef trött i dagens kif, som slösade kring sig initiativ och aldrig fann tid tillräckligt. Och blef han som sådan de flesta kär, dem halft despotiskt han trädde när, så tog han sin man ock i kragen fast, men belefvadt som gentleman, och lade sedan som ingen ann sin goda rätt uti dagen.

Hans plats var den främsta i teten. Helt visst, — han hade nog hunnit dit, om ej hans brinnande varma flit förtärt honom vid pulpeten. Han stupade själfförgäten midt under ett ansträngdt nit att störta falska beläten.

Ah ja, — han står för mig käck och varm i minnets soliga gömma, så snar till vänskap och snar till harm, i skärgårdslugnet, i storstadslarm. Nej, — han är icke att glömma! Jag ville kring honom sömma en sällsam

svepning af doft och vår, af vackra minnen i unga år, af alt hvad sinnena drömma, när lifvet hägrande för dem står.

Må herrar domare döma! Min dom, den ryms i en krossad tår.

Polyteknikernas marsch.

———

Vi äro en släkt, som af anor ej vet, af forntida bragder och ära vi ega ej minnen, men i våra fjät skall framtiden skördarna skära. Med nygjorda vapen af människorätt, i oöfverskådliga leder, vi stånda vår kamp för den ofödda ätt, för ljus och för ädlare seder.

Ej sudladt af blod är vårt vackra banér, ej härjadt det hänger i trasor, ej sorgligt åt kommande släkten det ger en skräckbild af mord och af fasor. Vi knyta banéret vid riddarens lans och sjunga en nyare lära, att ädlare frukter på jorden ej fans, än välstånd och arbete bära.

Bred ut dig alt längre, du ädla standar, och vitna om enighets styrka, och våldet skall stämplas såsom en barbar, den ingen numera vill dyrka. Ty kring dig står samlad din talrika vakt med ljus uti håg och i sinnen, och kunskap är välde och ljuset är makt, långt mera än blodiga minnen.

Arbetaresöner! Vår stolthet det är att adlas af arbetets möda. Ej ryktet vårt namn öfver länderna bär, men länder och stater vi stöda. Vi fylla i tysthet vårt värf och vi dö, vårt väldiga arbete blifver, det växer med tidernas svallande sjö, och trösterik hugnad oss gifver.

1881–90.

Hemåt.

———

I Lybeck, där magasinerna stå och gapa mot nordens produkter, där finska sjömän på gatorna slå de finurligaste krumbukter, där flaggar hamnen i rödblåhvitt, och färgerna godt man känner. Fast ej det finnes i flaggans midt ett lejon, jonglerande med två svärd och en väldig svans, är man likväl lärd att kalla den finsk, — bland vänner. I Lybeck, en kulen dag före jul, jag sökte mig ned till hamnen och läste de många namnen på ångare med och utan hjul, till dess att jag gaf mig i famnen på en, som var skamfilad brun och gul, men eljes var hemtrefligt tarflig och ful.

Jag fick för mig själf en hytt till slut och gjorde kaptenens bekantskap, märkvärdigt nog, — vi spunno ej ut emellan oss anförvandtskap! Vi gingo i stället på däcket ett slag i gråbleka vinterdagern och sökte att vara hvarandra i lag: jag talande handel och sjöfart, jag, han prisade diktarlagern. Vi togo vår sup, som ej var klen, vid dukade smörgåsbordet, en profryttarjude med smala ben tog sen af oss båda ordet. En timme än, och vi kastade loss, och paddlade fram längs Trave. Matroserna samlade ketting och tross, vi mötte en engelsk ångarkoloss, i skymningen tände en blänkfyr sitt bloss, och grubblande öfver en släckt papyross, jag kände igen rätt under oss min gamle bekante — hafvet.

I mörkret från vaggande akterdäck jag sökte att honom fixera, men han hade gjort sig svart som bläck, omöjlig att observera. Dock, — att han lefde, var vaken och käck, det kände vi af altmera. Och vinden kom strykande österifrån och bet mig vildsint i skinnet trots vintermössan och pälspaletån, och hade ej godt i sinnet. Otydliga sträckte sig skrof ock rigg ut i den villande natten, och fyren sände sin blänkande vigg till rorsmannen borta vid ratten; som draken rufvar på skatten så rufvade han vid kompassens eld, med lifvet i borgen för sin gäld, på skifvan, i konstiga sträck fördeld, och kursen, nyligen rättad och ständ hemåt öfver

svarta vatten.

Kaptenens hyttdörr, den stod på glänt och lät en förrädisk strimma ifrån den nya brännarns patent på tvärs öfver däcket glimma; jag knackade på som kaptenen jag känt för längre sen, än en timma. — Stig in! — Jag steg in, och för sent fick jag syn bland navigationsinstrumenten på två landsmaninnor, täcka i hyn, med väntansfullt rynkade ögonbryn att få reda på delinkventen. Jag presenterades, fick min plats långt uppe i soffans förgrening, jag drog ej ur skolan min tröge Matts, men lyckades sist i min föresats att svarfva färdig en mening.

— Min landsmaninna är underbar! Hon är ej blott blyg med en främmande karl, hon är blyg och förtjust i förening, men hon har de strängaste seder. Jag var kanhända en smula för snar och tog henne, som man en människa tar, helt otvunget skämtsamt, ty bäst det var jag snafvade på hennes heder. Min landsmaninna är misstänksam, hon tycker om skämt med måtta, men hon är ej något stackars lam, som låter sig lugnt bespotta. Kaptenen höll samtalet sedan vid makt, men fastän jag tog mig bättre i akt, fick ej jag ett verbum ur dem. Nej, — misantropen har aldrig rätt, som kvinnorna dömer på följande sätt: de äro pianon rätt och slätt, man spelar i moll och i dur dem! Jag känner min landsmaninna, hon är förträfflig, men stel och blyg; — om ej man vill gå till väga i smyg är hon en durabel kvinna. Vid bordet sågo de på mig snedt, jag saknade dock dem mycket, när plötsligt de gjorde en brådstört reträtt, som säkert ej hörde till stycket. Profryttaren vaggade af och an i soffan och bet sina fingrar, tils han ock hufvudstupa försvann med ett rop: fy fan, hvad det slingrar!

Då togo vi båda, som stannat kvar hvarandra i ögonsikte. Kaptenen, han var en för präktig karl, hvithårig och gammal nog till min far. Jag vill rita af honom strikte: En panna röd som en kopparkastrull, en näsa gropig och härjad, för resten en goddagspilt till sitt hull, en blick af spelande humor full och en tandrad af tobak färgad. Mustascher yfviga, långa, hvita, och ögonbryn uti krita.

Jag häntydde på att en gammal man godt kunde förtjäna att hvila och icke i vinterväder som han från Tyskland till Finland gå af och an, — då tog han sig för att smila: „Det där är för folk, som är snält och fromt, jag finner landtlifvet dumt och tomt, jag är född för att ligga på hafven. Har gjort ett försök på gamla da’r att ligga och vänta på grafven. Nej pass! Jag kom åter på trafven. Jag kände ändå hvad jag var för en karl, där jag gick och trånade. Bäst det var så hade jag åter en skuta klar, och glömde att vara gnafven. Ja — nu är jag ute på vintertrafik och håller Östersjön stången, fastän man spådde en sista spik uti min kista den gången. I fjol höll jag ottesången juldagens morgon vid Dagerort, men se, om jag gaf mig fången, fast allting jag satte då på ett kort!“

Den följande morgonen frukostdags i hytten bland kuddar och pläder, jag sökte att skaffa mig någon slags fast stödpunkt och komma i kläder. Det gick ej så lätt, ty jag kastades om likt ärten uti en skramla, och jag såg plötsligt i andanom mina två landsmaninnor famla ...! Jag raglade fram genom salen snedt, då var det så när att jag rördes: två fruntimmersskrän försmulto i ett, som slitande hördes vidt och bredt ur strupar, som sammansnördes. På däck jag rymde som en pultron och tog mina lungor fulla af en bedårande luftportion, och så fick fartyget rulla. I försalongen ångarens hjon serverade som det föll sig, aptiten var den, som höll sig. Af skänkfröken fick jag en bit kalkon, och skänkfröken hette Ulla.

I rökhytten uppe på akterdäck satt profryttarjuden krupen i soffan upp och kände sig käck af maten och morgonsupen. Han liknade en förlupen för detta hofnarr, som gjort ett sträck och dömts att kryssa på djupen. Han representerade — dåligt nog — en Bordeauxvinförfalskarefirma, men kände till namnet hvarenda en krog från Edinburg bort till Birma. Han gjorde bekvämt i soffan och log, och bäst jag höll honom för en gäck, så kom en elak tanke och slog på diktarstoltheten likt en fläck: — Var själf jag väl något annat!? Jag reste för förläggarfirman, jag, uti en vara af kvasi-slag, och gjorde bekantskaper hvarje dag, som nyttade firman förbannadt!

Så gingo två dagar vid storm och sjö, vid prat och vid ensamt grubbel. Sist fingo vi sikte på en ö och bränningens hvita bubbel. Jag kände mig sällsamt dubbel; — nu var jag i Finland, och där låg snö.

Jag kom från världen med nyfödt mod, med tankarna vuxna djärfva, jag hade badat i lifvets flod och träffat mången, som mig förstod, och vetat att aktning förvärfva. Det var som om jag fått ärfva en åder af positivt, sydligt blod, som blandats genom en ny metod med min finska, passiva och kärfva. Jag hade att reda en härfva af tusen intryck, som ej var god.

Märkvärdigt! Jag är en styf patriot så snart jag är utom gränsen. Jag vet så godt hvar jag har min rot, men hemma slocknar jag, blir idiot, pegasen går långsamt fot för fot, och jag behöfver ej tränsen. Nu vände jag om från länsen i sidamedvind med stuckna skot, nu hade jag kulna vinden emot; — nu skulle jag åter göra bot för andliga korpulensen! Och likväl fins ej ett land som det, så nära mitt hjärta, min lyra! I vida världen ej mänskor jag vet så afskydda, — och så dyra! Min plikt är att äfventyra min magra näring som statspoet. Jag måste tyvärr bli indiskret och låta min tanke styra, och vräka i hafvet min pietet och skylla på skaldeyra!

Snart skulle jag hemma i Helsingfors bland fenno- och svekomaner få bära mitt lilla vittra kors och tiga i noten som en nors och umgås — bara med planer. I rökiga matrum på kända hotell betala min dyra förtäring; med ögon, som tappat sina fjäll bli vitne till godtycke morgon och kväll, men uppträda hygglig och from och snäll som ett slags andlig beväring. Som mången annan gå kring med tryck båd innan- och utanvändigt, men icke glömma vid kort och zwyck den expansionen behändigt. Och det är tyvärr nödvändigt att jag gör front i min gamla bur; — en bokstafsjonglör, som haft min tur skall bära sig åt anständigt!

Med bittra tankarna steg det fram, mitt land öfver gråa vågen. Där längst i fjärran en ljusning sam, som icke var skum på böljans kam; igenom kikarn jag såg en hel samling murar och hus och tak, — nu var det endast en timmes sak, så kom jag till epilogen.

Där var jag nu, tankfull i hågen, på gatan i Helsingfors igen och lyfte min hatt för herr den och fru den. En hemkommen hemlös diktaresven, som sökte i tankarna efter en vän, men hamnade ensam på källaren och sväljde sitt hopp med pirågen.

Suomi, vak upp!

Efter Arvi Jännes.

Suomi, mitt folk, mina fäders land! Arma och älskade moder! Länge du burit förtryckets band; skall väl ditt lidande rågas till rand, fattar du aldrig ditt roder?

Bröt du, mitt folk, bland stenar och is härlig din hembygd förgäfves? Har du den värnat till andras pris? Höjde ditt spjut du på krigarvis utan att lönen kräfves?

Klingade Wäinämös kantele vidt utan ett eko att väcka? Ursprungsordet, var ej det ditt? Har du förgäfves din Sampo smidt, vetat med trolldom förskräcka?

Finska lejon! Din främlingsvakt länkade hårdt dina öden, kväfde ditt rytande, bröt din makt, har som en stut dig på slaktbänk lagt, hånande dig i döden.

Mången din pliktförgätne son trampat dig uppblåst på nacken. Modersmjölken, som sugits ifrån gifmilda spenar, belönats med hån; — det blef den enda tacken!

Suomi vak upp, så är natten all, vakna mitt lejon, res dig! Krossa enhvar dig vill drifva i vall, slå dem till

marken, knall och fall! — Talrika söner ges dig!

Först när du vaknar, och vaknar vred, kunna vi ändtligen andas. Den, som föraktar de djupa led, sopas i kull som ett rotlöst träd; — då är det morgonen randas.

Suomi, mitt folk, mina fäders land! Moder, du älskade, dyra! Nu har du nog af förtryckets band, låt ej ditt lidande rågas till rand! Herren din Gud skall styra!

SAMTIDEN

Plats för den nya våren!

———

Gamle, som vredgad dömer skeptiske tidens son och i ditt domslut gömmer åskorna ofvanfrån,

se, hvad hans fäder samlat har han för alltid ärft! Där du i kaos famlat bringar han ordning djärft.

Sök ej i våra unga brytande tankar se endast vår mödas tunga, utan vår lifsidé!

Säg ej vi tvifla dådlöst, när för vår samvetsfrid icke vi stannat rådlöst kvar i en svunnen tid!

Eger vår sång ej mera klangen af värkligt gull, när den ur grus och lera vaskat sin värsrad full?

Klandra ej hos oss längre bristen på ideal! Vi ha stält upp ett trängre: kärnan i edert skal.

Glöm ej att ingen mutar tankar som börjat gro! Sanningen ensam slutar arbetets ädla tro.

Gud, öfver molnen buren, Satan och all hans garn träda nu i naturen vänligt mot vuxna barn.

Gamle, förstå vår mening, räck oss i frid din hand! Lifvet är ej förstening, samvetet tål ej band.

Aldrig du innestänger alstrandets jättekraft, saklöst den undantränger alt, som sin tid har haft.

Medan du böjts af åren forskningen fortgått lugnt. Plats för den nya våren, lifvet är evigt ungt!

I härbärgeraden!

———

Emot en stålkall vinterhimmels ro den nya, vackra kyrkospiran ropar: barmhertighet för alla dem, som tro! — Omkring den vinterstormen yrsnö hopar.

I kyrkan värmeledningen gör tjänst, och där är varmt ännu sen aftonbönen; församlingspastorn har som vanligt glänst med ordrikt patos öfver syndalönen.

Bland gamla hvalf har orgelns sista ton förirrat sig och dött ... Blott kyrkoväktarn går kring och släcker gasen i den tron att det är tomt för längesen på läktarn.

Så sällsamt hämskt blir stormens återljud, där emot rutorna den hädisk ryter, att väktarn plötsligt tänker på sin Gud och alt hvad honom själf i vandeln tryter.

Då väcks han af en hosta, häftig, svår, åt hvilken kyrkan mångfaldt genljud gifver; på spaning genom dunklet väktarn går, och Gud han glömmer för sin tjänsteifver.

En karl i trasor! Tänk blott hvilken bof, som gömt sig här, för att i ro få göra i sakristians hvalf sitt hälgrånsrof, och fattigkassans styfrar med sig föra!

Men karlen håller stånd och tummar hatten: „Jag stannat här för det var varmt och godt, i natthärbärget ingen plats jag fått, och svår blir i det fria vinternatten!“

Kyrkvaktarn saken ser på eget sätt: „Gå till polisen, där hör bäst du hemma! För denna gång vill icke jag dig stämma, fast du är misstänkt kyrktjuf, rätt och slätt.“

Det var ej värdt att stanna i förbidan. I kölden ut från Kristi hus igen! Hans, som skall säga dem på högra sidan: „Jag husvill var, — I härbärgeraden!“

Högt emot vinterhimlens kalla ro den vackra kyrkospiran ständigt ropar: barmhertighet för alla dem, som tro! Men i en nödstälds spår sig yrsnön hopar.

En misantrop.

———

Vid skrifbordet satt han sin vinter lång i grubblande tankar sjunken, och solen kom aldrig och gjorde förfång i kammarluft instängdt unken.

Den tunge grubblaren, engång poet, nu misantrop såsom ingen, en enda tröstlös förklaring vet på världens ordning och tingen.

Sin lefnadsvishet i ett system han sätter med bitter ifver; åt lifvets missförstådda problem sitt hjärtblod till lösning han gifver.

Och orden drypa på arket ned, afvägda, skarpa och valda; — en konstnärs hämd för hvad fåfängt han led, för fordringar aldrig betalda.

En dag öfver grannhusets höga tak fann vårsolen väg till rummet, där, sedan ett halft år i sakta mak, ett solgrand ej blifvit förnummet.

Den värmande ljusvågen rycker fram eröfrande skrifbordet sakta, eröfrande böcker och papper och dam, som småningom lagts ad acta.

En stråle kommer och bländar käckt från papperet gubben i synen, och han ser upp ur sin tankegång väckt och rynkar på ögonbrynen.

Hans första infall var att han störts, hans nästa var rullgardinen, men liksom han plötsligt af våren förförts kom mildare uttryck i minen.

I oåtkomliga, tunga veck, som aldrig ett löje hyste, där sorgen i pannan dragit sitt sträck ett skimmer af solen myste.

På arket, där hatet han satt i system, tog ljusfloden öfvervälde, kring hvart och ett hjärtlöst filosofem sin kärleksfullhet hon hälde.

Halft motvilligt makar sig grubblaren fram i värmande solskensflödet, där dammet dansar i tanklöst glam okunnigt om människoödet ...

Socialt.

———

I Köpenhamn det var en kväll som andra med gassken, dimma och ett evigt tö, jag hade planlöst gett mig ut att vandra med hjärnan tom och tanken lagom slö; på Västerbro chantantlokaler skylta med glasbloss, flammande i transparang, vid ingångsdörren glädjen är i svang ... Jag fick ej lust att på dess smulor snylta.

Ett folk i svält, som måste roas, roas, för att ej minnas vänsterpressens rop. Ett stim af hattar, paraplyer, boas — Vid flickans sida alltid någon glop med läppen spefullt böjd till dagsfadäsen och blicken glimmande af självtillit. Igenom dörrarna man fångar upp en bit ur populäraste kankanfransäsen.

Brr, — det var kusligt! — Fattigdomens ifver att glömma bort sin nöd i sinnets rus! På tidningsbyrån midt emot man skrifver om ljus åt folket, — mera, mera ljus! Men folket fattar ljuset realistiskt; som flugor svärmar det i natten sen och bränner vingarna i gasens sken, och pressen skrifver, — skrifver pessimi- stiskt.

Där massan tätast står kring danslokalen, en rad af vagnar väntar utanför. En dam, som fordom här har börjat balen, kring ingångsporten långa lofvar gör, och öfver gatans smuts och hala stenar slår ljuset ut elektriskt, bländande; — det var ett gående, ett vändande att suga lust ur nöjets varma spenar.

Jag vet ej hvarför jag blef filosofisk, jag, som bland ulfvarna nog eljes tjöt och fann mig godt i stim bland all slags små- fisk och så af lifvet som af stunden njöt. Nu blef det mig ett hån, och allting tycktes så cyniskt krasst och utan det behag, jag gärna lånar lifvets hvardagslag. — Ur min beskedlighet jag plötsligt rycktes.

Jag fick en lust att höra glammet tystna för gälla skallet af en larmtrumpet, att se dem blekna dessa nöjeslystna, när faran plötsligt bindeln från dem slet, att i förtviflan se dem skria, famla, och störta ut, och mötas där med skott —! Och sedan se den man, som kan dem samla, som dem förstår, och som de ha förstått.

Blott fantasier! Danmarks blå gendarmer de fösa folket massvis hem till kojs, och folkets man är kanske ännu farmer i fjärran västerns fria Illinois. Och danslokalens öfverfylda tiljor få gunga länge än för polkans tramp, hvart larmförsök blir blott en löjlig kramp, ty det är brist på tro och stora viljor.

Till en bekant jag gick, en diktens dagkarl, som slet sig uti fria pressens led. Han tänkte på slå om och blifva lagkarl och skipa rättvisa på tidens sed. Han tog emot mig, gäspande men artigt, och hörde på mig; — när jag talat ut, sad' han om folket mycket rätt till slut: „Ah, — låt det mogna, — ännu är det kar- tigt!

— Det är hvar enskilds plikt att resignera i våra dagar. Hvem har icke haft en tid då hjärtat ville högt sufflera för att det trodde på sin egen kraft? Mins våra år af komiskt spänd förväntan, kvarlefvor ifrån romantikens dar! Men lifvet blef, såsom det alltid var, på kött och blod den yttert magra räntan.“

En patriark.

———

Kring holmen är klingande gamman när isarna ringa tillsamman på vintern, den lyktades välde, som spiran ur händerna fälde en leende dag i April, när strömmen blef våldsam i sundet och packade isen mot grundet, och solen kom med i förbundet och hjälpte från himmelen till.

På viden och sälgen vid stranden stå blommorna redan för handen som silke så fina och lena, och abborrens brokiga fena slår ringar helt nära invid, där vårflödet når öfver ängen och gifver den låga terrängen långt upp emot trädgårdssängen sin speglande insjöfrid.

I dungarna fåglarna larma, och dagarna stråla så varma att åldringen ute på trappan den lättaste

sommarkappan har valt för sin vårpromenad. Helt lönlöst att varningar spilla om hur man förkyler sig illa! Han ler åt protesterna stilla och vandrar så lugnt åstad.

Han glömmer de sjuttio åren för solen, för värmen och våren, ty fjärden är rensad från isen, som senaste sydliga brisen dref ut genom sundet i går. Där han ibland asparna sitter, han hälsas af fåglarnas kvitter och böljornas soliga glitter hvarenda en gryende vår.

Han hyllas igen af naturen, från Pompe, på språng i tamburen till fjärlarna ute på marken, som fröjda sig att patriarken ännu är den främste bland dem; hans holme, den lilla och kära, vet hålla sin gamle i ära och tolka hans mästares lära omkring hans lyckliga hem.

Ty kärleken lefver därinne helt tyst i sitt vänliga sinne, den ler ej så soligt som våren, den vördar de hvitnade håren, och hyllar dem stilla och lugnt, i hvardagens fredliga timmar, kring studielampan, som glimmar, helt mildt uti luften den simmar, när åldringen skrifvit till punkt.

I gammalt hem.

———

Ett hem från seklets morgon, där minnet rår, och tiden stannat stilla kring hvita hår, som länge glesnat öfver ådrad tinning, där morföräldrar sprungit omkring i kolt, och gamla karoliner ha blickat stolt; — där gå den gamlas dar i eftersinning.

Jag drages dit, när världen jag ströfvat kring, när jag har sett och fattat ett otal ting, att sofra dem i stillhet och begrunda. De nya tankar stå då en sällsam strid midt i den mest idylliska jungfrufrid, där gångna tiders gångna tankar blunda.

Jag stormar in med oron därutanför, trots hennes öppna dörrar den aldrig stör de stilla sysslor, som förnöta dagen. Jag bär på tidens härskri, men stannar stum i hennes enkla, vårdade, trefna rum dels fredligt väpnad af och dels betagen.

I hennes drag jag skönjer ett strömoln visst, men ålderdomen styrker ändå till sist med vänlig hand ett skimmer på det hela; ur hvarje rynka talar så varmt och godt den lugna syn på lifvet, som hon har nått, och som jag aldrig söker förfördela.

För mer än femti år sen, en vuxen mö, som icke hyste tankar på ålderns snö, hon gick i samma rum, med samma sinne, och tiden rann omärkligt med år på år och fälde nästan tveksamt i sina spår ett litet vackert eller sorgset minne.

Så hamnar hos den gamla jag hvarje gång, jag tagit såsom byte ett väldigt fång af nya, stora tankar där i världen; bak hennes grå gardiner af nättelduk, betraktad strängt af fäder i piskperuk, jag slipar tankens svärd vid lugna härden.

Prostgårdsidyll.

———

Det är så luftigt och högt i tak i soliga prostgårdsrummen, att man har stannat vid dörren spak och bitit förlägen i tummen.

Förgäfves man gjorde på blygheten våld och tog sitt förnuft till fånga, — det kunde ej hjälpas att man var såld, och prostgårdsbarnen för många.

Men kaffet bars in med bröd och rån och bottenlös tillgång på socker, — på hvardagssnålheten hemifrån det mest förfärliga ocker!

Enstöringens sinne altmer blef vekt och meddelsamt och förtroligt, och bäst det var så hade man lekt sin första lek, — och haft roligt.

I matsaln man lönades kungligt nog för umgängesvettet fina, och tog man än för sig så det förslog, — skorpkorgen kunde ej sina.

Till slut kom glädjen och tog med makt den hela mumsande klungan. — Ut, ut på gården i språngmarschtakt, och där stod väntande gungan ...!

Första färden.

Lilla Emma kom i kväll till staden. Järnvägsbuller, koffertar och kistor, hvita rökmoln, hvisslingar och gnistor gjorde henne mer än hufvudyr. Genom mänskohopar, långa raden, skuffades hon fram på ändstationen, åkte sedan upp till flickpensionen med den tant, som skulle hålla styr. Sväljde tårarna med kvällsvardsmaten, såg på blommorna, som prydde faten, sörjde hemmet, syskonen och mor: petade ibland potatisskalen, neg till sist ett stelt godnatt i salen och så var hon helt i tantens klor. Hon såg sträng ut, tanten, utan måtta. Lilla Emma vågade ej blotta all sin tunga, öfvergifna sorg. Hennes sofrum var så stort och kulet, och hon snyftade en stund förstulet i sin kappsäck och sin matsäckskorg. — „Lilla Emma, gå till sängs, min flicka!“ sade tanten blidt och kunde nicka vänligt såsom mamma och bekant. Lilla Emma klädde lydigt af sig, bet sin lilla mun ihop och gaf sig att se modig ut för stränga tant.

När hon krupit hop i kalla bädden, fyldes hennes hjärta öfver brädden och hon föll i ljudlös, bitter gråt, kväfde snyftningen mot hufvudgärden; hon var endast rädd att hela världen skulle se att dynan blifvit våt. Men då läggs en hand på hennes panna, och så börjar gråten långsamt stanna, ty det bittra smeker handen bort. Inga ord och inga stränga blickar! Tanten sitter stum igen och nickar vackert, vänligt, lugnande och kort.

I ett nu ha tvänne armar slagit häftigt omkring tantens hals och dragit hennes kind emot en brännhet mun. Kyss på kyss, och tårar sällsamt lätta! Och så börjar flickan långsamt rätta tantens hår kring pannans lugna rund. — „Sof nu godt, och dröm att du är hemma! Bed en bön för mamma, lilla Emma, jag skall gärna hålla hos dig vakt!“ Lilla slumrerskan är mer än näpen, munnen hälften öppen, liksom häpen öfver tantens underbara makt.

En informator.

Bitna naglar, håret yfvigt, hållning ingen aning om, så från kortspel och kamrater husets informator kom. Kom att reparera skulder, dem han gjort terminen lång, och att, hägnad af familjen, lämna alla sneda språng. God var viljan, föresatsen mer än vanligt djup och fast. Det var skada blott att viljan och att föresatsen brast.

Hans discipel, full af spänning, tog sin buse ganska rätt, redan på den andra dagen hade han kamratlikt sätt. Tredje dagen gick, och pojken fick om öronen ej hett, därför på den fjärde dagen tände han en cigarett. Om en vecka var han redan högst förtrolig, mer än fri. „ — Det är bara“, sad informatorn, „penalismen är förbi!“

Sträckta ut på hvar sin soffa höllo de lektionerna, men när fadren kom, så tog man hop med polygonerna.

Ena handen i romanen andra i geometrin, höll herr informatorn alltid samma lugna, trygga min, lärde sin discipel tänka för sig själf som han var klok, och gaf djäfvulen i pojken om hans läxa gick på tok.

Under julen på kalasen blef han, som sig höfves, kär; lade an på föremålet under tusende besvär, nötte gärna, när han kunde, utomhus sin fria dag, där bland herrarna i socknen man höll glada ungkarlslag. Värser skref han, gjorde skulder, sjöng i kyrkan Hosianna, — juridiken låg i glömska, där den evigt skulle stanna.

Pauvres honteux.

———

Välgörenheten har i kväll trädt samman att hjälpa nästan vid sitt varma té. Fru titulärrådinnan ger supé, ty ändamålet hindrar icke gamman, och ej förty har fattigdomens ve i allas hjärtan tändt den ädla flamman: medlidsamhet —! Som hvar man vet kan herr baronen, glömsk af sina anor, sin vapensköld ej längre hålla ren, men lyckas likväl gifva sig ett sken af värdighet på sina skumma banor. Intresset för hans sjunkande person får form, får färg, får ord, får ton, — hans friherrinnas armod diskuteras, och hvar detalj, som glömts i exposén, af någon underkunnig strax suppleras.

Precis som gäddan dömdes förr af flundran, fru titulärrådinnan Parveny med stora gester brister ut i undran om dylik adel als har mänskligt gry. Med sitt så sunda, praktiska gemyt hon håller fram sin man och hans gelikar. De skämmas ej gunås för litet skryt, ty anspråkslösheten är idel myt uti en värld, där enhvar går och fikar. Och för att gifva talet riktig must hon öfversätter för att öfvertyga: — „Pauvres honteux, — betyder det ej just som jag förstår, — de stackars, stackars blyga!?“

Ode.

———

Du blyga anspråkslöshet, som aldrig lärt armbåga fram dig uti lifvets trängsel, jag finner det som oftast min möda värdt att lyfta för dig här och hvar ett stängsel.

Ty möter jag i strömmen, — hvar hälst det är, — din väna blick och dina skygga later, slår det revolt inom mig, och tyst jag svär att bära fram i ljuset dina dater.

Du står för munnen slagen och förbisedd och gifver skräflaren oanmärkt till bästa din rätt, din ära; — du vill ej fram i bredd med hvarje företagsam, oblyg nästa.

Sköt du i gömda skrymslen ditt vackra värf! Du vinner sympati som ingen annan; om du på ytan visar dig än så kärf, kan ej du stryka skimret bort från pannan.

Din gloria skall lysa och locka än till ditt försvar ur riddarskaran mången af världens bäst beväpnade adelsmän, som känna skrytsamheten strax på gången.

Kvarsebo.

———

Kolmården är karg och dyster. Trehundra fot hög i barrornat åt Bråvikens glädtiga böljeprat sin furukrona den ryster.

En jättarnes ättestupa, den höjer sin mäktiga Kvarseboklint där vattnet är djupast och stirrar stint i himlens omhvälfda kupa.

Men vänliga släkten redt sig i dalgången västerut en idyll, där barrskogens rena klorofyll som en doftande hälsa bredt sig.

Där, under det vackra taket, bak hvita väggar och bred veranda, ha gammal adel och folkets anda gemensamt plats i gemaket.

Ja, där fans det lugn att stilla ett jäktadt sinne, som ej fått ro, på detta lummiga Kvarsebo och denna leende villa!

En dröm om hvila en vecka! — Så åter ut i den täflingsridt, som lifvet blifvit om mitt och ditt, och som skall räcka och räcka ...

Ett möte.

———

En eftermiddag vid hafvet, när icke en fläkt på långa, soliga timmar en krusning har väckt, när kuttern för alla de segel ej kommer i gång, och fisken i vattenbrynet gör lustiga språng.

Helhvit emot spegelns mörka en drifvande båt, som rodderskan icke gitter ge rörelse åt, bakom parasollen hon ligger i tankar och ser i outgrundliga djupet alt djupare ner.

Den täckaste sommarklädning med spetsar och hvitt går stramt öfver väna former och fångar dem blidt; profilen är fin och läppen en smula nervös, — det är som om hon, trots värmen, låg stilla och frös.

I fjärran blånande öster en strimma af rök. Hon följde med ögat hur långsamt ur hafvet den dök, och huru det under strimman blef synlig en punkt, och kunde i tankarna sucka helt hopplöst och tungt.

Alt medan i sväfvande drömmar hon fjärmare går, så blir det ett fartyg af punkten med master och rår, och innan från tankarnas slingor hon skakat sig fri, så brusar en ångare ståtligt helt nära förbi.

Från däcket en kikare riktas på rodderskan ner, man tager den icke från ögat, man ser och man ser. När solen från glaset då kastar en plötslig reflex, är det som en sällsam aning hos drömmerskan väcks. Hon kastade bort parasollen och syntes nu fritt. — Där borta på ångbåtsdäcket det rörs något hvitt! En främmandes hälsning bara vid färden förbi —! Hvad kunde det annars vara för mening däri?

Men nej, — det var för märkvärdigt, det steg som en flod ur hemliga, varma källor i väntande blod! På stänket från ångarens svallvåg gaf icke hon akt, hon sökte besanna med ögat hvad aningen sagt.

Då följde förnyad en hälsning från ångarens däck, men nu, med sin näsduk i handen, hon svarade käck. Hon reste sig upp i båten, hon höjde sin arm, så soliga luften flöt om en häfvande barm.

— När båten för häftiga årtag klöf spegeln i tu, blef rodderskans tysta aning helt viss i ett nu, hon kände en blick, som följde så talande öm ur kikarens glas därborta med tankarnas ström ...!

En dilettant.

———

En det var af dessa solskensljusa sommardagar öfver Syracusa, när ens blick emellan haf och Ætna går sin cirkelgång och ej vill mättna att i solglans hvarje nerv berusa.

Brokigt färgspel öfver stelnad lava: unga släkten hvilka tanklöst stafva tidens språk i brustna pelarrader

eller vittrad grund af väldig kvader, för att sen ett flyktigt minne hafva. Öbon, som omkring på åsna slarfvar, ciceronen, som oss myter skarfvar, sjuklingar, som kommit hit att frälsa sista resten af en svunnen hälsa för den id, som dagens nödtorft tarfvar.

Och bland alla dem, tillbakadragen, hälften böjd af ödet, hälften slagen, bleklagd nordbo på ett papper drifver utan vana, men med feberifver mörkblå ton, som härmar sommardagen.

Akvareller! Ah, — han målar landskap! Nej, — det är ruinen i hans granskap, som i sepia från arket täljer om motiven, dem hans hjärta väljer för en hop af engelskt örlogsmanskap. Sjuklingen, som står på Lethes branter, samlar hvarje dag från alla kanter sicilianska vyer, stela, döda, sådana som Ætnas utbrott föda, — ett original bland dilettanter!

I sin ungdom kväfde han som andra konstnärshågen, lusten för att vandra, fann sitt lefvebröd vid häradstingen, och i stället för att lyfta vingen gick han resolut att lagfart klandra.

När tuberkulosen tog hans styrka, kommo vännerna till Job att yrka på en resa söderut till våren. Nu vid Ætna, väntande på båren, gamla ungdomsgudar får han dyrka. Lungsotsmannen, bränvinsadvokaten, som för hustrun, vännerna och maten kastat penseln, ger den sista glöden åt sitt drömda kall, för att i döden finna nöjd den sökta mäcenaten.

En artist.

———

Där bakom klippan sträcker från gula sanden bryggan i hafvet tungt sina bjälklag ut, vid paraplyet, med sin palett i handen, slutar artisten skissen om en minut:

Borta på redden fyrar den smäckra jakten af ett kanonskott. Röken är vackert hvit. Tätt under bryggan håller en skeppsjoll vakten, åtta matroser rodde i takt den dit.

Sjöofficeren höfvisk och solbränd räcker damen sin hand, där hon med den andra ta’r lätt i sin kjol och spetsen af foten sträcker som för att söka trappsteget, hvar det var.

Sådan var skissen, börjad i morgonlugnet under en solig, strålande sommarpell; nu hade båda — damen och han — det hugnet se huru väl hon lämpat sig till modell.

Sjöofficeren, jollen och smäckra jakten hade försvunnit redan för längesen; hufvudfiguren trummade långsamt takten till någon okänd visa emot en sten.

— Se huru förträffligt vackert den hvita fär- gen passar mot bryggans gråa och haf’vets blå! Man kan ju nästan höra hur ifrån bärgen ekon af skottet rullande dofva gå — —!

— „Tack för ni hjälpt mig, fröken, och stod på bryggan, så jag fick teckna er emot hafvet af!“ sade han långsamt, jagade efter myggan, klagade öfver dagen, som blifvit kvaf.

Stodo där båda, tils deras blickar möttes, litet satirisk syntes nu henne hans, säker men kallsint såsom den lefnadströttes, hade ej mycket kvar af sin forna glans.

Samlade sedan hop sina attiraljer, lådan med färger, penslar och paraply; hon stod och vände på en bukett konvaljer, och öfver fjärden hopades sky på sky.

Gingo tillbaka genom den tysta parken, varsamma föllo orden och litet matt. Artigt han lyfte upp hennes flor från marken när det af våda föll ifrån hennes hatt.

Hade hon rätt att vänta sig något mera? — Han var ju artig såsom en herre bör, skulle om kvällen åter med dem supera, glänsa vid bordet med ett briljant humör.

Sentimentala toka, som gått och lidit! Från hennes ögon föll det med ens som fjäll — all hennes lycka hade nu därhän skridit att hon fått stå för honom en stund modell!

En badortsskandal.

———

Den höga kvadermöljan i hamnen bär en brokig samling ljusa parasoller, och tullbetjänten tränger sig med besvär till ångarn fram med sina protokoller.

En styf sydväst gör kvalmig Augustidag behagligt sval för dem, som promenera strax efter frukostmaten ett litet slag, att göra skvaller och att digerera.

I nya gråa handskar och ljugul väst gör häradshöfdingen från hufvudstaden sin morgonkur för damerna just som bäst, med lika takt igenom hela raden.

Ja, det är lifvets konst att som han förstå att dela med sig och att fröjda alla, ty hvarje uns, han skänker åt dessa små, skall tiofaldt igen på honom falla.

Men bäst man intresseras af ditt och datt och säger något som skall vara spetsigt och får till svar ett inställsamt litet skratt, om ej det af en händelse blir hetsigt,

så kommer där från ångarn en grå figur, som mönstrar något djärft dem allesamman och gäspar som man gör på en dålig lur och tänder sin cigarr, så man ser flamman.

Helt plötsligt får hans hållning en bättre vård, pince-ne’n får falla bort med ens från näsan; — för damen där, så stelt såsom trots en lord, ursäktar han sig: „kommer just från resan!“

— Hvem är det? — Säg! — Jag vet ej! — Nå, fråga du! — Åh, det är han, som fick af henne korgen för några år tillbaka och sedan ju for utomlands att glömma hela sorgen!

— Så — är det han? Så mager han dock ser ut! Och hon? Se efter huru hon ta’r saken! Hon gör på mötet hastigt och tvärt ett slut. Nej, — har man väl till taktlöshet sett ma- ken!

Och förorättad fann sig hvarenda dam, men herrarna, de logo spefullt bara. Den första älskarinnan i denna dram stod kall, som blott föraktet vet att vara.

I hennes ögon blixtrade visst det till, hon höjde hufvudet och såg åt sidan ... — Hvad är det väl som sällskapet ännu vill, där det står kvar nyfiket ... i förbidan?

Promenad i vagn.

———

Hvad hjälper det väl att himlen är blå, att tilburyn, där man sitter, är blänkande fin och comme il faut, att hästen har väckt uppmärksamhet så hos snobbar som rika britter?

Hvad tjäna de till, de gamla rön, att vandrande skaror beundra, att man är den vackraste af sitt kön, och att Boulognerskogen är grön och vagnarna många hundra?

Hvad tjänar väninnan vid sidan till, hon har ej ett ord att säga, hur gärna hon än försöket vill! — Kantänka om lärkan slår sin drill, det är ju hvad lärkorna pläga!

Ty nyss har man läst en liten biljett med några de lumpnaste rader, och man har besvarat den tanklöst och hett, och man är till hälften ifrån sitt vett, och kunde gråta kaskader ...!

Det blir outhärdligt. — Tiens, François! Tag hit dina slappa tyglar! Mig lyster att se om han löper bra! Min racer, — känner du mig, hva sa'? — Nu är det din fru, som pryglar!

I stormande traf längs en genallé går färden tillbaka mot staden, och skarorna vända sig om för att se cocotten jaga sin häst, och le, när farten har blottat vaden.

Epikuréer.

———

Min nyförvärfvade vän och jag, vi gjorde bekvämt omkring oss. Vi hade slutat en festmiddag med rätter och viner en Kroesus i lag; — nu brydde stort ingenting oss. Vi lämnade damerna på sitt håll och slöto oss till hvarandra, vi gitte ej se en klädningsfåll, vi hyste båda till damerna groll och läto dem gärna vandra. En hemlig, dragande sympati gaf ömsesidigt vår tanke fri. Vi hade tagit en soffa för oss och funnit det rätta ordet, så kastade oförbehållsamt vi loss och glömde vårt kaffe på bordet.

Bland spridda minnen utan tal vi sökte ett ljuft förgäfves; — i alla de glada var glädjen fal, i de sorgsna sorgen sentimental. Vi hade ej kvar en näfves otympliga innehåll dugliga kval, och glädje, som icke blifvit banal i det värkliga lif, som lefves.

Sist tog min nyförvärfvade vän helt trött och tankfull ordet igen:

„— Gunås! — Jag har älskat som Pål och Pär, och älskats som högst desamme, men knappast jag hunnit att blifva kär, förrn redan kritiken var framme. Den tog hvad ej lifvet tagit förr, och nu, vid en kvinnas smekning, jag väntar att få se öppnas en dörr och en karl presentera en räkning.

Det ljufva jag drömt om i unga år, det sitter dock kvar i blodet, jag längtar och längtar, trår och trår, och slutar ej någonsin tro det. Jag ser det glimta i vännens blick, i ungmöns skyggande öga, men när jag det redan i handen fick, som Dafne fordom det ändrade skick och gladde mig mindre än föga.

Hur är ej äran och kampen tom, när aldrig det öppnas ett hjärta, därinvid man glömde sin fattigdom, och glömde sin lycka att svärta! — Men också mig fattighjon har det händt att jag fått smaka det ljufva, när jag öfvat en hämd, som länge bränt, när jag prässat en ädel drufva!“

En gammal bekant.

———

Ni har känt henne, damen med inga år och ingen utveckling bakom sig, som är densamma i dag som i går, densamma med långt eller kortklippt hår, och som alltid är aktsam och om sig? Ni har känt henne, damen med en karaktär så omöjlig att precisera som karaktärslösheten det är; ni har kanske kommit henne för när, ty hon vågar ibland kokettera!

Hon är förförande sammansatt af fraser och omedelbarhet, af gammal kvickhet, som blifvit platt och ny modernism, som hon fått fatt och omsatt utan all klarhet. Hon ler ett löje, ett obestämdt, som saknar fullkomligt grunder, ty hon har egentligt ej sinne för skämt, hon ler dock och ler som bure hon jämt en

hemlighet djupt därunder ... Än har det löjet er lockat, än skrämt, än fördelaktigt, än avogt stämt i eftersinnandets stunder. Men denna leende haltlöshet, där anlagen till herskarinnan hopblandas med dem till slafvinnan, har möjligheter, som ingen vet.

— Ni har träffat på genomsnittskvinnan?

Dämon eller Gud.

———

Du egde hvarje pulsslag af tjuguårigt blod, i hvarje luftig framtidssyn du högst i fonden stod.

Du hade Shakespeares panna och Göthes lugna drag och log Homeri löje åt mitt unga sinnelag.

Lär känna världen, bjöd du, men älska den ändå, och våga modigt säga alt hvad du har lärt förstå!

I barnslig hänsyn fången, som all min kraft betvang, jag sprängde gallret i min bur så det likt visor klang.

Så dref du mig att skatta åt villorna min gärd; — på svåra stigar har jag nått min kunskap om min värld.

Nu känner jag hur ömklig och själfviskt feg hon är, högmodig i okunnighet, och ledd af små begär!

Och om jag tviflat, syndat, och vredgats, gråtit hån, har på min kärlek likafullt man ej gjort hälgerån.

Nå väl, — hvad vill du mera, min dämon eller Gud? — Nu har jag tagit världen till min känslolösa brud!

Prokrustes.

———

På vägen, där diktens söner gå fram mot vinkande ära som Teseus måste de alla passera Prokrustes nära.

Han sitter i stolen däfven, behandlande bokurvalet i gamla Prokrustessängen: — det färdiga idealet.

De korta, som måttet ej fylla, när han dem i sängen plaserar, med sträckning från hufvud och fötter som fordom Prokrustes marterar.

De långa, som vuxit öfver det stadgade medelmåttet, de måste med lagom stympning umgälla det djärfva brottet.

Den tacksamma allmänheten omkring Prokrustes sig skockar och tar honom rörd i handen och tackar för skyddet och bockar.

Prokrustes, röfvare fordom, nu tidens politiske dräng blott, blir skydd för Gud själf och Mammon med sin förträffliga säng blott.

Men råkar en Teseus stundom i legda betjäntens händer, så brukar omvändt Prokrustes i sängen få skära tänder.

Polemik.

———

Den ko, som fått en dödfödd kalf, kan icke tåla andras, ty blir ens moderslycka half skall moderslyckan

klandras.

Min kritiker, min kritiker, hur liknar ej du korna! Fast nu du är politiker du glömmer ej ditt forna.

Din första literära kalf nedkom du med som dödfödd, — sen dess ditt modershjärta skalf om någon anns blir brödfödd.

Jag klagar ej.

———

Jag klagar icke att lifvet har spelat mig spratt på spratt, ty ingen vill höra på mig, och så är det mycket platt.

Nej, — lifvet är mer eller mindre en sorglustig galgenfrist, som någongång lyckas att adla ett däggdjur till en humorist.

NY FART

Ny fart.

———

Välljudets veka lyra smeker jag än en gång, än vill jag äfventyra hjärtat uti min sång!

Tungt blef i vismansrunden tjudras af tankens tråk, nu, — fast min stil är bunden, fritt är mitt gamla språk!

Känsliga strängar skvallra lydigt för mjuka grepp; min melodi skall dallra, ömt på min flickas läpp!

Tvekande skall hon töfva, löna mig smått om smått, ängslas ibland och pröfva, tils hon förstår mig godt.

Tils ur min sång hon hemtat nyckeln till hjärtat självt, tils hon med vett har skämtat till sig dess andra hälft.

Tils hon har omedvetet lyssnat sitt sinne fullt, och i det fina nätet låtit sig fångas huldt.

Frihet.

———

Inga band och inga plikter lägga skeppundsvikter på min håg. Jag har frihet nog att lämna alt det hvardagslumpa, jämna vind för våg.

O — ja! Jag har lämnat mycket, lämnat hela trycket af ett kall, lämnat hjärtan, lämnat vänner för den frihetslust, som bränner världen all.

Jag har lett åt bundna bröder, hvilkas träldom föder deras kif, sträfvande mot frihetsflamman allesamman, allesamman för sitt lif!

Och jag har hvad alla söka: egen makt att kröka själf min stig, själf gestalta, mina öden, blott beroende af döden och af mig!

— — — — — — — — — — —

Kom och ryck med fulla händer frihetsflammans bränder från mitt bål! Bränn dig själf som jag har bränt mig! Känn dig själf som jag har känt mig utan mål!

Det klarnar.

Den sista sommaren gick nog an bland vågorna ute kring skären, och vacker var den och solskensgrann, och tankarna hittade nog minsann oändliga landamären ... Men hur de än tumlade, hur de än rumlade, varma blefvo de dock ej rätt. Jag ser nu den saken på eget sätt och känner väl också grunden.

Därborta i utskärssunden gick mången skummande rask seglats, men i min speljakt fans alltid en plats just närmast, invid min sida, och den stod tom.

Det var min dom att ensam om kvällen glida för slappa segel i lugnet hem och längta efter ... ja, Gud vet hvem! Men nattvinden strök öfver strandskogstop- par och fälde daggen i stora droppar på mossiga stenar, på enris och ljung, och stämningen blef ofantligt tung. Ty norrut, där kvällskyn ännu var röd, och skymningen stred med molnens glöd i furuspeglande viken men lämnade fjärden vid och fri, där hade jag haft, ungdomligt öm, en sådan tjusande vacker dröm och soliga, vida riken ...! Så fälde jag, hälften besviken och hälften glad att den var förbi, mitt ankare lungt i viken.

Morgonrodnad.

Tidiga stunder ute på din balkong! Högt öfver parkens lunder, daggbestänkta där under, lärkornas sång!

Dofter och glitter! Smeksam en morgonvind stryker dig, där du sitter, tils du för kylan spritter, blek om din kind.

Natten har nekat söfva den kamp du för. Stämmor ha envist ekat, du har som vanligt tvekat ge dem gehör.

Morgonens strimma fann dig med sömnlös blick tankfull i tidig timma, medan i rosendimma vilse hon gick.

Skygg såsom sällan i ditt koketteri, väljer du nu emellan gifva dig helt i fällan eller gå fri.

Tidiga stunder ute på din balkong! Hvarje den minsta blunder låter gud Amors funder göra förfång.

När jag drömmer ...

På fjärdens silfverbricka en fläck det syns, när aftonen bleknar: en holme, liten och lummig och täck, med silfverpoppel och videhäck ...

Ju mera mitt sinne veknar i sommarnätternas svala ro, ju mera min tanke jag lyckas sno ur härfvan af tunga bekymmer, dess gömdare reder jag till mitt bo, där löfvärket tätast skymmer. Alt, alt, hvad mitt sinne rymmer af sparda önskningar, sofrad tro och lycka, som aldrig fått mark att gro, det fattar rot och det spirar, det skjuter skott och det sätter frukt, och kärleken får på min hårdhet bukt, och segrande sist hon virar sin röda tråd i ett ädelt lif, som mer ej ödes i dagens kif men nu sin fullkomning firar.

I sommarnätternas svala ro, helt gömd under viden och alen, jag slår af de klaraste toner en bro till världen, sorgen och kvalen. Och rastlös äflan skall stanna sin gång, och flärden skall nicka beröm till min sång: — Hör, hör! — Det är näktergalen!

Helenas rof.

———

Där öfver marmorkroppar, kylande naket, sköna Helena höjs mot frisen i taket, buren på röfvararmar dårande kraftigt, spelar kvällsolen in och målar ett saftigt glödande lif kring gamla grekiska myter. Helena rodnar, klassiska bloden flyter, Paris famntag blir varmt och jämvikten tryter; nästa sekund hon värjande åtbörd byter, fäller sin skräckbundna arm, söker i ho- nom stöd. Glömsk af sin faders hus, sin stela förtvif- lans nöd, glider hon långsamt ned i hans fasta sköte ... — Stranden är nådd, och fartygen dem till möte!

Skönhetsbeundrarinna, du, vid min sida, blicken låter du lugn öfver lemmar glida, spända i skräck, men likväl så sällsamt blida, — ser du ej åter kärleken segrande strida? Rör dig ej Helenas kamp, och kan du ej finna något gemensamt, du, med min marmor- kvinna? Spörjande slår du upp nummern i kata- logen, Paris och Helena, ja! Det har du gissat förut. Ingenting sällsamt als rör sig i nätta hågen, nu har du gett min grupp hela din själs tri- but. Vaksamma komma de fram, din fästman och moder, märka ej aftonsolens gyllene floder, frukta att du besvärar mig, ciceronen, — och det fins afmätt köld i taktfulla tonen.

Likväl ser jag dig lyft öfver mängdens vim- mel, högt på min egen arm emot hotande him- mel, och i din skräck för famnande röfvararmar blandar en blidhet sig som fegheten harmar. — Åh, du har glöd och lif, utan att solen ger dem, tjusad i hvarje halfskrämd åtbörd jag ser dem; — nere i hamnen fartygen vänta redan, och öfver hafvet lyser oss Venus sedan!

Där är mitt Ilion bygdt, ensligt, i skydd för flärden, tankarnas djupa ström hittar dit nog från världen, larmet tränger dit ej. Landsförvista tillsam- man, litande blott på hvarann, vårda vi eviga flam- man. Tio års helig fred få vi för dem, som stoja, — sen må din faders folk ödelägga mitt Troja!

Gudarna så bestämt i sitt råd, det visa: blott om två människobarn för hvarandras lisa haft att uppoffra ära, stolthet och dyra band, och när de gjort det helt, så att en vänfast hand längre ej räckes dem för deras hjärtans brand; — först när de vågat alt hvad dem bundit och binder, spirar kärleken upp mellan dem utan hinder.

Sesam.

———

Sesam, mörka zigenarmö, sköna, svartögda, slutna, öppna för kärlekens underspö skatterna aldrig njutna!

— Kom ej vid Sesam med främlingshand, Sesam är ingens rike! Ali är borta, i intet land finnes en Alis like.

— Ingen har Alis mod och list, ingen hans lösen eger; kärlekens trollspö är mäktigt visst, vinner ändå ej seger.

— Sesam är paradisets port, öppnas af ingen vilja, ingen skall finna nyckeln fort, dörrarna ingen skilja.

— Sesam är Alis än i dag, fast till hans öde knuten, lyder Sesam en okänd lag. Sesam är ouppbruten.

Mörka flicka.

———

Mörka flicka, oförsigtigt fick jag blicka under ögonhår, långa, svarta, silkesmjuka, i pupiller hvilka sluka den, som till dig trår.

Litet häpen fann jag dig långt mer än näpen, sluten, allvarsam. Smärta pagegestalten stiger, växer ut och blir

en tiger, menlös som ett lam.

Hånet blandas sällsamt i den glöd du andas ur ditt väsens grund. Kattlikt spinnande du smeker, men ett farligt löje leker kring en hämdfull mund.

Ett revolutionsminne.

———

1889.

Hon öppnade själf sin dörr beslutsam och kort i tagen och dagern föll öfver dragen ... Jag kände mig plötsligt slagen; — hvar hade jag sett dem förr?

I minnenas perspektiv jag såg den väldiga staden med tusenskiftande lif. Från Tuilerierarkaden längs blånande Champs Elysées, förbi den långa paraden af vagnarnas defilé, från boulevardernas vimmel och place de la Republique mot Mont Martres bländande himmel i en blixtsnabb tanke jag gick.

Där hade jag någonstädes i trängseln råkat på dem, jag mindes ej huruledes, och icke längre hos hvem. Men så blef det klart omsider: där hade de vuxit fram bland barrikadernas dam vid blodiga gatustrider likt blommor på frihetens stam. Där hade jag mött dem gjutna af konsten i hård metall, — den franska nationens förflutna det var, och dess stora kall i mänskliga former slutna! Det glänsands hårets flod var samlad upp öfver hjässan, till hälften ett dagens mod, till hälften — frygiska mössan! Och kindernas flammande blod var stolt som den skarpa blicken, — hon liknade, där hon stod, frihetens staty på pricken!

Det hade jag aldrig märkt, när förr hennes väg jag korsat, ej häller att bloden forsat så starkt att pulsarna värkt. Nu sjöng den i hvarje åder, och fick af hjärtats applåder sin stämma dubbelt förstärkt:

„Du, som bär frihetens stämpel medfödd i de stolta drag, kom, våga i hennes tämpel med mig din flyende dag! Följ mig i den morgon, som bräcker till framtidens stora värf, jag vet att din vilja räcker och att den är stark och djärf! Vi finna ej rätta personen så hastigt igen härnäst, att lefva en hundraårsfest af revolutionen.“

Fåfänga.

———

Fåfånga, sade du, var alt som närmat och flyktigt bundit dig vid mig. Fåfänga, ja! Just den, som jag har fjärmat i mina tankar allra längst från dig.

Nå ja, — låt gå! Men nu, när tyst jag bjuder min känslovärld åt dig att trampas ner, så vill ett skratt jag höra, ett som ljuder kristalliskt gladt, när du min ångest ser!

Fåfängan ler och tar triumfen nyter, blott af förtrytelse det händer att hon vid en mistad hyllning bryter ut i en snyftning mellan gråt och skratt.

Men jag ser tankfull dina ögon tåras af plötslig smärta, lik en hemlig sorgs. Säg, är det väl du själf, som så kan dåras för det jag för min kärlek lugnt till torgs?

Öfver rampen.

———

Jag borde slå om taktik, jag vet det, min sköna, och lik all annan publik med blombuketter din konst belöna.

Jag borde från främsta parkett hvar kväll fixera din nyaste toalett med ny förtjusning och applådera.

Jag borde bli mera narr och höja din ära, och knäppa på min gitarr och öfver rampen min hyllning bära.

Säg, hvarför är du ej nöjd med mindre jag ger mig parkettpubliken till fröjd, så du från scenen förnedrad ser mig?

Min skyggaste tanke.

———

Där dröjer en ensam molntapp mörk på sommarnatthimmelns ljusa, som bleknar i rödt bakom al och björk. En nattfjäril, ute att tjusa, försvinner liksom en rörlig punkt i trädens grönskande dunkel; i gräset blänker en lysmask lugnt bland klöfverblad och ranunkel.

Min skyggaste tanke, som vandrat trögt med de andra för lasset om dagen, likt sommarnatthimmelns sky har sökt sin hvilplats långt bakom hagen. Han drog öfver barrskog, hög och tät, öfver sjöarnas aftonspegel med snabba, ljudlösa sjumilsfjät mot norr öfver ängder, där daggen grät på gårdarnas tak af tegel.

Så hamnar han sist vid en fönstersmyg, där häckarna stå och trängas, och väntar i skymningen, barnslig och blyg, och fruktar att utestängas.

Du kära, som drager ditt fönster igen i kvällen, den ljummande stilla, gif akt på din fladdrande, skygge vän, så att du ej gör honom illa!

Han är en flykting från barndomsdar, ett hägrande, nyväckt minne af lyckan, som första kärlekens var; — en skimrande värld, som glömt sig kvar, du stänger hos dig nu inne! Och kan du med joller och älskligt smek den flyktingen bringa att stanna, så slumrar likt barnet du in i din lek, och ler än i drömmen lycklig och vek, med glättad och molnfri panna.

Fågellek.

———

Daggen har duggat, skymningen skuggat skogarnas björkar och strändernas häll. djupt ur min lunga skyndar jag sjunga talltrastens lockton i lyssnande kväll.

Kanske ur snåren bäras med kåren trånande tonfall min trängtan till tröst, kanske jag kände hennes, som tände lågande längtan i sångarens bröst!

Kanske hon finge kärlekens vinge, flög i min famn öfver sjöar och mo; kanske vi kunde hinna den sjunde himmeln tillsammans i aftonens ro!

Vårsommarnatt.

———

Djupt inne bland trädgårdens äppelblom en mangård sofver i juninatten, och dimman töfvar kring träskets vatten. En skriande, ensam lom ger som relief åt det vida, tysta ... En natt för våren att göra dåd, när blomsterfibrer af vällust rysta, och lätta kronblad ifrån dem nysta sin färska, doftande fina våd, när själf förgängelsen ej får knysta, men hjärtat återigen har råd att flöda öfver och skänka nåd och lägga styfbarnen

kysta! Blåtöcknigt uddar sig skogens bryn mot morgonrodnadens trakter. Vårsommarnattsljusets makter ha trollat fram som en luftig syn i öppna fönstret åt morgonskyn:

Den genomskinliga kvinnohyn och dräktens veckrika hvita bli likasom rekvisita från blomstersnöiga frukträdtoppar, där midsommardrömmens ljusalf hoppar och söker att tvånget slita för tusen väntade knoppar. Hon ser huru solen droppar alt högre purpur i träskets dimma, hur rosigt fjuniga strömoln simma högt uppe i svindlande eter, och vaknande sländors vingar glimma, och vårens älskande skaror stimma bland morgonens härligheter. Hon är, — ja vänta! — hon är som bäst i gamla huset en sällsynt gäst, som fångats med fina funder i väna maskor af kärlek knutna till framtidsfröjder, ännu ej njutna ... Vårsommarens största under!

Älskling!

———

Älskling, som tveksamt ser mig i ögat in, medan du håller smeksamt handen i din!

Kärlekens vårdag hvälfves igen i blått, att den har haft en gårdag veta vi godt.

Hvar och en önskan, fyld ej till hälften då, se vi på nytt i grönskan knoppande stå.

Mindre begära, skänka så mycket mer, — det är den vackra lära, gårdagen ger!

Tro ej den varma kärleken ödas kan, endast vi oss förbarma öfver hvarann!

Sof in!

———

Min bleka sjukling skall luta i tankar mot kudden sin kind, och ögonen skall hon sluta och låta sinnena njuta af kärlekens sommarvind. Min bleka sjukling, sof in! Sof in i de ljufva och ömma, bekymrade tankar som strömma förtroligt kring sjuklingen min! Hvar plåga skall så du glömma för vårliga dofter, som tömma sin hälsa i lugnadt sinn’. Sof roligt på kudden din, så skall du ånyo drömma om alt hvad en kärlek kan gömma, — min bleka sjukling, sof in!

Nocturne.

———

Jag vill i den mörknande sensommarnat- ten med skälfvande måne på strimmande vat- ten, längs stigen vid stranden bland snåren dig föra, där ormbunken lyssnar och granen har öra, där alt är så stilla att böljornas tassel blir högljudda strofer ur alar och hassel, där dagern är mystisk på stenarnas mossa, och skuggorna locka en rysning af frossa ...

Jag vill att du vaggar den vakande hågen helt sakta i takt till den talande vågen, jag vill att du mänger ihop med ditt väsen de flyktiga dofter från bladen och gräsen, jag vill att med sinnen, som sällsamt för- nimma, du smälter i samklang med kärlekens timma; af vågsorl och vällukt och skogarnas ro, jag slår, för två hjärtan att mötas, en bro.

Då skall jag, med alt hvad jag innerligt eger, en hyllning dig bära för kärlekens seger, ett tack för din tro, som mitt tvifvel har brutit, för hvarje din tår, som i hemlighet flutit, för banden de väna, som modigt du knutit, för hela det dårande lif du har gjutit på nytt i min åder, du väntade, kära, som alt för mig vågat: dig

själf och din ära!

Kom!

Kom, luta ditt hufvud igen mot mitt, så stryker jag lätt dina kinder och ser dem skifta i rödt och hvitt och känner hur barmen häfver sig blidt kring känslorna, som den binder!

Hvar formlös längtan, som länge stod så dunkel för mig och fantastisk, har fått din skepnad af kött och blod med huden varm och elastisk. Låt oss då välsigna den lyckliga stund, som lät våra blickar mötas, och räck mig din vackra, trotsiga mund och kyss min varelse frisk och sund, och eg mig då helt till hjärtegrund! — En annan gång komma vi underfund med huru vår lycka skall skötas!

Maskerad.

Det var när göken gol, när junikvällens sol i västerns moln förblödde; du gick som vanligt stum, likgiltig, retsamt ljum, och blicken ensamt glödde.

Vi hade några dar tillsammans ännu kvar, — du var vår gäst den tiden. Du höll dig hälst för dig, mest ensam gick din stig, men engång gingo vi den.

Du vände ej dig om, du bönföll icke: kom! Jag följde självmant, gärna. Fast lungt vi gingo kring, för någon sällsam ting jag kunde ej mig värna.

Jag lärde mig det då, hur man kan mångt förstå, som knapt man vågar tänka, hur mycket dock man ser med blicken slagen ner uti sin grannes blänka!

Hur mycket dock man hör, när kvällens kåre rör i nyutslagna bladen, hur den kan yppa sig oändligt innerlig den lilla maskeraden!

Så är det.

Du vill ej med kärliga blickar, med fraser och smickrande tal försöka att vinna din flicka; — du vill ha kärna för skal.

Då tager med kärliga blickar, med fraser och smickrande tal en annan din väntande flicka med både kärna och skal.

Reservation.

Du vill gärna gifva dig varm och hel med tankar och håg och sinnen; — man påstår dock att du har ett fel: din reservation därinnerst!

Där har du det, kära! Du mäktar ej att lösa ditt väsens gåta, ty strömmar kärlekens nektar ej, och väckas sympatiska fläktar ej, så plär det till intet båta att all din fattningsgåfva får luft. — Du gör dig ett hjärta af ditt förnuft, men det kan en tår ej gråta.